

Alain Z.

© WVV

Geconfronteerd met de hopeloosheid van de situatie werd besloten de vergadering niet te beëindigen alvorens minstens een insteek werd gevonden voor een oplossing. Men liet broodjes aanrukken, dassen werden ontstropt en make-up vluchtig bijgewerkt. Tientallen sms'jes vertrokken in alle richtingen van het land met

ongeveer dezelfde boodschap: 'Wacht niet op mij', 'Crisis! Blijf in Brussel', 'A demain chérie. Bisou'. Er werd gezocht, van nee geschud en wezenloos voor zich uitgestaard. Het was al rond 3 uur. De hoofdstad, inmiddels ingesluimerd, ronkte zacht toen iemand zich liet ontvallen: 'Zou dat niks voor Alain zijn?' De voorzitter confirmeerde het voorstel ogenblikkelijk met het bevel: 'Bel Zenner!'

Alain Zenner, redder in iedere nood. Zwijgzaam maar sprekend zonder woorden. Stoïcijns en ongenaakbaar. Welk een kracht ging van hem uit toen hij met bebloed gelaat bewees dat een radeloze strekking binnen het Waalse syndicalisme, verblind door emotie, even afscheid nam van de redelijkheid. Hij sprak zonder woorden, maar daardoor klonk zijn stilte juist zo luid. Het leek alsof hij zijn eigen leed niet wilde meten met de grotere wanhoop en

ontredde in de gezinnen van de arbeiders van het zielzogende *Forges de Clabecq*. Vertroebeld door de onzekerheid en overmand door angst schoven zij het overlijden van hun bedrijf in de schoenen van de begrafenisondernemer. Maar hij zweeg met de zelfbeheersing van een samoerai. Ja, zijn flegma heeft iets van Japans mysterie. Door de spaarzaamheid van zijn woorden krijgen zij de diepte van een haiku.

Hoezeer kan de uitstraling van een persoon een indruk verankeren? Aura's zijn ongrijpbaar, dat is waar, maar ze bestaan, ook al kan het materieel bewijs ervan falen. Het is zoals met de openingsregel van het gedicht 'Möwenlied' van Christian Morgenstern: 'Die Möwen sehen alle aus als ob sie Emma hiessen.' Alle meeuwen zien eruit alsof ze Emma heten. Je kunt het niet bewijzen, maar het is zo. Je voelt dat het juist is. Charisma is een kwestie van gevoel. De verwerkelijking ervan is een combinatie van lichaam en geest. Met woorden is het verschil tussen een rolmodel en, sorry voor de lelijke uitdrukking, een 'natte dweil' moeilijk duidelijk te maken. Het kan zelfs niet geduid worden aan de hand van de resultaten.

Neem nu zijn passage als staatssecretaris fraudebestrijding. Is de fraude verdwenen? Neen, maar hij verliet het

strijdtoneel ongeschonden. Integendeel, zijn ogen lijken sindsdien te zeggen dat ze meer gezien hebben dan wij en dat hij meer weet. Geen wonder dat ze hem wisten te vinden voor het explosieve dossier van *Brink's*.

Alain Zenner is een levende hommage aan het vak van curator. Het zijn bijzondere rechtsgeleerden, de curatoren. Zij illustreren dat juristen niet alleen rechtsregels moeten kennen maar vele kwaliteiten in zich moeten dragen. In hun geval die van praktische filosoof, crisismanager en ja, ook van tactvolle begrafenisondernemer. Dat weet de buitenwereld niet. Juristen die voor de uitoefening van hun beroep alleen maar het recht moeten toepassen, zijn zeldzame vogels. Het is een pleidooi om in hun opleiding alle zogenaamde algemene vakken te betonen. Een jurist(e) moet kennis gemaakt hebben met filosofie, literatuur, psychologie, sociologie... Noem maar op. Het volstaat dat men ze in de opleiding de voorkamer laat betreden om een vruchtbaar idee te leveren van de grootte van het huis waarin ze voortaan zelf hun weg zullen moeten zoeken. Juristen moeten weten dat alle meeuwen eruit zien alsof ze Emma heten.

(De auteur is praktijklector aan de Vrije Universiteit Brussel)

(Extrait (en traduction) du « Juristenkrant » du 12.01.11)

Alain Z.

Vu le caractère désespéré de la situation, la réunion ne pouvait être close sans que ne soit trouvée au moins l'ébauche d'une solution. Des sandwiches furent commandés, les cravates tombèrent, les maquillages furent ajustés furtivement. Des dizaines de sms filèrent aux quatre coins du pays, de teneur à peu près analogue : « *Ne m'attends pas : crise ! Reste à Bruxelles. A demain, chérie, Bisou.* » Puis ce ne furent plus que soupirs, visages fatigués n'exprimant que des « non », regards atterrés, hagards sur le vide. 3 heures venaient de sonner. Tandis que ronflait paisiblement la ville entretemps assoupie, une question s'éleva : « *Ce ne serait pas un job pour Alain Zenner ?* ». Le président, aussitôt, confirma la proposition, ordonnant : « *Appelez Zenner !* ».

Alain Zenner, sauveteur en toute détresse. Silencieux, mais expressif sans paroles. Stoïque, et à la fois inabordable. Quelle force n'émanait-elle pas de lui lorsque, le visage en sang, il témoigna de ce que c'est au-delà de toute raison que s'écartait un moment, aveuglé par l'émotion, un courant radical du syndicalisme wallon. Il parlait sans paroles, faisant raisonner sa voix d'autant plus sourdement dans le silence. Il ne voulait pas, semble-t-il, jauger sa souffrance à l'aune de la douleur et du désespoir des travailleurs des Forges moribondes. Atterrés par l'incertitude de leur destin et perclus d'angoisse sur leur avenir ils avaient abandonné le sort de leur outil de travail à l'entrepreneur de pompes funèbres. Mais il se tut avec la maîtrise d'un samouraï. Oui, son flegme tient quelque part du mystère japonais. L'économie de ses mots leur confère en quelque sorte la profondeur d'un haïku.

A quel point le rayonnement d'une personnalité peut-il ancrer une impression ? Les auras demeurent inexplicables, il est vrai, mais elles existent, encore la preuve matérielle en fit-elle défaut. C'est comme de l'ouverture de la poésie « *Möwenlied* » (« *Chant de mouettes* ») de Christian Morgenstern : « *Toutes les mouettes paraissent s'appeler Emma* ». Vous ne pouvez le prouver, mais c'est ainsi. Vous sentez que c'est juste. Le charisme est une question de sensation. Sa transfiguration est une question de corps et d'esprit. Les mots ne suffisant pas à établir la différence entre un comportement phare et, pardonnez-moi l'expression, une « lavette ». Il n'est même pas possible de l'établir à l'aide de résultats.

Voyez par exemple sa trace comme secrétaire d'Etat aux Finances, chargé de la lutte contre la fraude. La fraude a-t-elle disparu ? Non, bien évidemment, mais c'est probe qu'il a quitté la scène. Au contraire, ses yeux paraissent dire qu'il en a vu plus que nous et qu'il en sait davantage. Pas surprenant, dès lors, qu'ils surent le trouver pour le dossier explosif de *Brink's*.

Alain Zenner est un hommage vivant à la fonction de curateur. Ce sont des juristes particuliers, ces mandataires de justice. Ils illustrent le fait que les juristes ne doivent pas seulement maîtriser les règles de droit, mais aussi être porteurs de beaucoup de qualités. Dans son cas, celui de philosophe pratique, de manager de crise, et aussi d'entrepreneur de pompes funèbres doté d'un grand tact. Le monde extérieur l'ignore. Les juristes qui ne se bornent pas à pratiquer le droit dans l'exercice de leur office sont des oiseaux rares. Ceci est une plaidoirie pour bétonner dans leur formation ce qu'on appelle la culture générale. Un juriste doit être familier de la philosophie, de la littérature, de la

psychologie, de la sociologie... et du reste... Il ne suffit pas de lui donner accès au vestibule pour le doter d' une image utile des dimensions de la maison dans laquelle il lui appartiendra désormais de retrouver lui-même son chemin. Les juristes doivent savoir que toutes les mouettes paraissent s'appeler Emma .